

การใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหาร เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

An Application of the Sappurisa-Dhamma in the Management Integration of Panai Sub-District Administrative Organization, Phrao District, Chiang Mai Province

ทวีศักดิ์ สุขกมล

Taweesak Sukamol

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiang Mai Campus

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาหลักสัปปริสธรรมในพระพุทธศาสนา 2. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารงาน การบูรณาการ และการบริหารงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 3. เพื่อวิเคราะห์การใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร และภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ประสานงานสนับสนุนการดำเนินงานและสนองนโยบายของภาครัฐ และเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ แยกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านหลักการบริหารงาน 2. ด้านการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์หรือโครงการต่าง ๆ 3. ด้านการบริหารบุคคล 4. ด้านการบริหารงานคลัง มีโครงสร้างการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการใช้หลักธรรม

สัปปริสธรรม 7 ประการบูรณาการกับงานขององค์กรทั้ง 7 ด้านจริง แต่ไม่เด่นชัดเป็นการแฝงหลอมรวมอยู่ในหลักการบริหารงานภาครัฐซึ่งเน้นเรื่องเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานด้านการบริหารงานของเทศบาล

คำสำคัญ: การบูรณาการ; หลักสัปปริสธรรม; การบริหารงาน; ผู้บริหารเทศบาล

Abstract

The thesis consists of three objectives as 1) to study the principle of Sappurisdhamma or virtue of the righteous, 2) to explore the theories of management, integration and administration of Panai Sub-District Administrative Organization, Phrao District, Chiang Mai Province and 3) to analyze the use of the principle of Sappurisdhamma or virtue of the righteous in integrated management of Panai Sub District Administrative Organization, Phrao District, Chiang Mai Province.

The Results are found that The Panai Sub District Administrative Organization, It is a local organization that coordinates the implementation and implementation of government policies which support all activities. The management of the district may be divided into 4 areas as 1) management, 2) policy and strategic planning or projects, 3) personnel administration and 4) financial administration, and method of operation for the organization to achieve the objectives set. The seven virtues sappurisdhamma are integrated into the work of the seven real organizations, but is not as clearly defined as the underlining of governmental management, focusing on techniques and methods of operation.

Keywords: Integration; Sappurisa-Dhamma; Management; Administrator

บทนำ

เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ เป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ เมื่อวันที่ 27 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ตั้งอยู่เลขที่ 9 หมู่ 7 ตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีคณะผู้บริหารประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี 2 คน ที่ปรึกษา 1 คน ประธานสภา รองประธานสภา และสมาชิกสภาเทศบาล รวม 10 คน มีการแบ่งการบริหารราชการออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง และกองการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม ทั้งนี้ในการบริหารงานของเทศบาลที่ระบุในเอกสารคือ ได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน โดยการกำหนดนโยบาย 8 ด้าน แผนพัฒนาโดยการกำหนดยุทธศาสตร์ 7 ด้าน มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน และมีหมู่บ้านที่อยู่ในอำนาจการปกครอง 10 หมู่บ้าน จากปัญหาของพื้นที่และอุปสรรคในการบริหารงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ จึงต้องมีศักยภาพพร้อมทุกด้านสำหรับการก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมั่นใจ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้านที่จะเกิดขึ้น โดยในอนาคตจะบริหารงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและการบริหารที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน การใช้หลักธรรมในการบริหารจัดการก็ถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหา และช่วยเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืนได้ ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงหลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการของผู้บริหารไว้หลายประการ โดยเฉพาะ หลักสัปปริสธรรม ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในธัมมัญญสูตร (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 23 ข้อ 68: 143-146) ประกอบด้วย หลักธรรม 7 ข้อ คือ 1. ธัมมัญญตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) 2. อัตถัญญตา (เป็นผู้รู้จักผล) 3. อัตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักตน) 4. มัตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) 5. กาลัญญตา (เป็นผู้รู้จักกาล) 6. ปริสสัญญตา (เป็นผู้รู้จักบริษัท) 7. ปุคคลัญญตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร และภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเชิงลึก โดยมีวิธีการดำเนินการและมีขั้นตอนคือ ด้านเอกสารและภาคสนาม เฉพาะด้านเอกสารแบ่งออกเป็นกรรวบรวบข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 ที่เกี่ยวข้องกับหลักสัปปริสธรรม และ ชั้นทุติยภูมิ คือส่วนที่เป็นงานวิทยานิพนธ์ทั่วไป รวมทั้งจากเอกสารต่างๆ หนังสือและงานวิจัย บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษาวิจัยนี้ ส่วนภาคสนามได้กำหนดความเหมาะสมในการสุ่มคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เป็นผู้บริหารงานหรือผู้ทำงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ และ ผู้ให้ข้อมูลทั่วไป คือ ผู้มีสมบัติดังต่อไปนี้ มีชื่อในทะเบียนบ้านตำบลป่าไผ่ไม่น้อยกว่า 1

ปี ขึ้นไป ฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาไทยได้ ไม่มีปัญหาการได้ยิน ยินยอมและให้ความร่วมมือ ในการให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ด้านเอกสารศึกษาจากข้อมูล ปฐมภูมิและทุติยภูมิ และ ส่วนที่ 2 ด้านภาคสนามใช้แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้างเป็นราย บุคคล ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหา จากแนวคิดที่ต้องการศึกษา มีคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ลักษณะของคำถามมีความต่อ เนื่องกันและเป็นคำถามปลายเปิด ไม่ถามนำหรือเสนอแนะ ทั้งนี้ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ก่อนนำไปใช้จริง แบบสัมภาษณ์มี 2 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ชุดที่ 2 ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั่วไป นำผลการศึกษาจากเอกสารทั้งข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์ร่วมกันตามลำดับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ผลการวิจัย

หลักสัปปริสธรรมในพระพุทธศาสนา

สัปปริสธรรม หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติ ของคนดี ธรรมของผู้ดี(พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตโต, 2551: 210) หลักสัปปริสธรรม 7 ประการ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตที่เป็นเหตุเป็นผลให้บรรลุเป้าหมายหน้าที่ประกอบด้วย 1. ธัมมัญญตา (รู้หลักหรือรู้จักเหตุ) ในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ผู้ปฏิบัติจะต้องเข้าใจในสิ่งที่ ตนปฏิบัติตามเหตุผล มีหลักการอย่างไร จะต้องทำอย่างไรจึงจะเป็นเหตุให้บรรลุผลสำเร็จ ตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้น ๆ 2. อัตถัญญตา (รู้ความมุ่งหมายหรือรู้จักผล) ผู้ปฏิบัติ ต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ตนทำว่ามีความมุ่งหมายอย่างไร และรู้ว่าสิ่งที่ตนกำลังทำนั้น จะบังเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ นั้นหมายความว่า ต้อง รู้ผลที่มาจากเหตุ รู้เป้าหมาย รู้หลักการที่ตนปฏิบัติเพื่อจะได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตาม เป้าหมายนั้น 3. อัตตัญญตา (รู้จักตน) รู้ตามความเป็นจริง ตัวเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะเพศ กำลัง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น โดยรู้ภูมิปัญญา คือ รู้ว่าตนเอง มีคุณสมบัติ มีความสามารถอย่างไร และรู้จักพัฒนาตนเอง ส่วนรู้ภูมิธรรม คือ รู้แนวทางการ ดำเนินชีวิตของตนโดยการยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมเพื่อนำมาปฏิบัติส่งเสริมให้ตนและคน รอบข้างอยู่อย่างมีความสุขได้ 4. มัตตัญญตา (รู้จักประมาณ) เพื่อให้รู้จักความพอดี เช่น รู้จัก ประมาณในการบริโภค ในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอเหมาะพอดีในการพูดการปฏิบัติกิจ และทำกิจต่าง ๆ กล่าวคือ ต้องรู้จักขอบเขตความพอเหมาะในการทำงานรวมถึงการดำเนิน ชีวิต ซึ่งหลักธรรมนี้ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้จักยั้งยั้งในสิ่งที่ตนมี ไม่ทำอะไรเกินตัว จนทำให้ตนเองและ

ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน และสามารถประกอบกิจการงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้

5. กาลัญญตา (รู้จักกาล) เพื่อให้รู้จักเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจ ทำหน้าที่การงาน ปฏิบัติการต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น รู้ว่า เวลาไหน ควรทำอะไร อย่างไร และทำให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา ให้ถูกเวลา ตลอดจนรู้จักกะเวลาและวางแผนการใช้เวลาอย่างได้ผล

6. ปริสัณญตา (รู้จักชุมชน) คือรู้จักถิ่น เพื่อให้รู้จักที่ชุมชนและชุมชน รู้การอันควรต้องทำกิริยามารยาทอย่างนี้ ควรต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างนี้ มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ มีความต้องการอย่างนี้ ควรเกี่ยวข้องกับ ควรต้องสงเคราะห์ ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์อย่างไร ต้องปฏิบัติอย่างไร ให้ถูกต้องทั้งด้านกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น

7. ปุคคลัญญตา (รู้จักบุคคล) เพื่อให้รู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคล ว่าโดยอัธยาศัยความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น และ รู้ประเภทของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องกับ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนหรือวางตัวให้เหมาะสมตามฐานะทั้งของเราและของผู้อื่น รวมถึงรู้จักที่จะเลือกคบหาบุคคลที่ควรคบ เป็นเหตุให้รู้จักแต่ละบุคคลโดยละเอียดถี่ถ้วน ทำให้ได้คบหาแต่คนดี หรือทำให้เลือกใช้คนทำงานได้ถูกต้อง

แนวคิดทฤษฎีการบริหารงาน การบูรณาการ และการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การบริหารงาน คือกระบวนการทำงาน โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ซึ่งมีบุคลากรเป็นทรัพยากรหลักขององค์การ และบุคคลเหล่านี้จะใช้ทรัพยากรอื่น เช่น เงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์อื่น ข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (สุรพล สุษะพรหม และ คณะ, 2555: 43) ทั้งนี้ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการบริหารงานจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้เสนอไว้ในการบริหารทั้งหมด มีความคล้ายคลึงกัน และยังเป็นทฤษฎีที่ใช้การได้ดีไม่ล้าสมัย เพื่อให้ได้มาซึ่งการบริหารที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ มีนักวิชาการทางการบริหารส่วนใหญ่ได้ศึกษาและวิเคราะห์แนวความคิดทั้งหมดและสรุปโดยรวมว่า กระบวนการบริหารจัดการควรมีเพียง 4 ขั้นตอน คือ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ (รวมทั้งการจัดคนเข้าทำงานด้วย) 3. การอำนวยการหรือการชี้นำ 4. การควบคุมติดตามผลการทำงาน (สมคิด บางโม, 2558: 71) ในปัจจุบันการบริหารงานของผู้บริหารองค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการเข้ามาสนับสนุนองค์การ ดังนั้นการนำหลักวิชาการด้านการบริหารมาใช้ตามกระบวนการบริหารจัดการจึงมีความสำคัญ

มาก เพราะเป็นเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานให้องค์กรปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ส่วนการบูรณาการ คือ การทำให้สมบูรณ์ การทำให้หน่วยย่อย ๆ ทั้งหลายที่สัมพันธ์อิงอาศัยซึ่งกันและกัน เข้ามาร่วมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว (พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตฺโต, 2543: 29-30) สรุปหลักการทั่วไปของการบูรณาการ ได้ว่า เป็นการเอาหน่วยย่อยหน่วยหนึ่งมารวมผสมผสานเข้าในองค์รวมที่มีหน่วยย่อยอื่นอยู่แล้วให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอิงอาศัยซึ่งกันและกันเมื่อรวมเข้าด้วยกันแล้วก็จะครบถ้วนเต็มบริบูรณ์ โดยมีความประสานกลมกลืน เกิดภาวะได้ที่ พอดี หรือสมดุล

เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ประสานงานสนับสนุนการดำเนินงานและสนองนโยบายของภาครัฐให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลไผ่แยกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านหลักการบริหารงาน 2. ด้านการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์หรือโครงการต่าง ๆ 3. ด้านการบริหารบุคคล 4. ด้านการบริหารงานคลัง ทั้งนี้ทางเทศบาลได้ยึดหลักธรรมาภิบาล ยึดระเบียบตามหลักกฎหมาย เป็นต้น ในการขับเคลื่อนการบริหารงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และมีโครงสร้างการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน ดังนี้

โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่

คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ฝ่ายการเมือง)

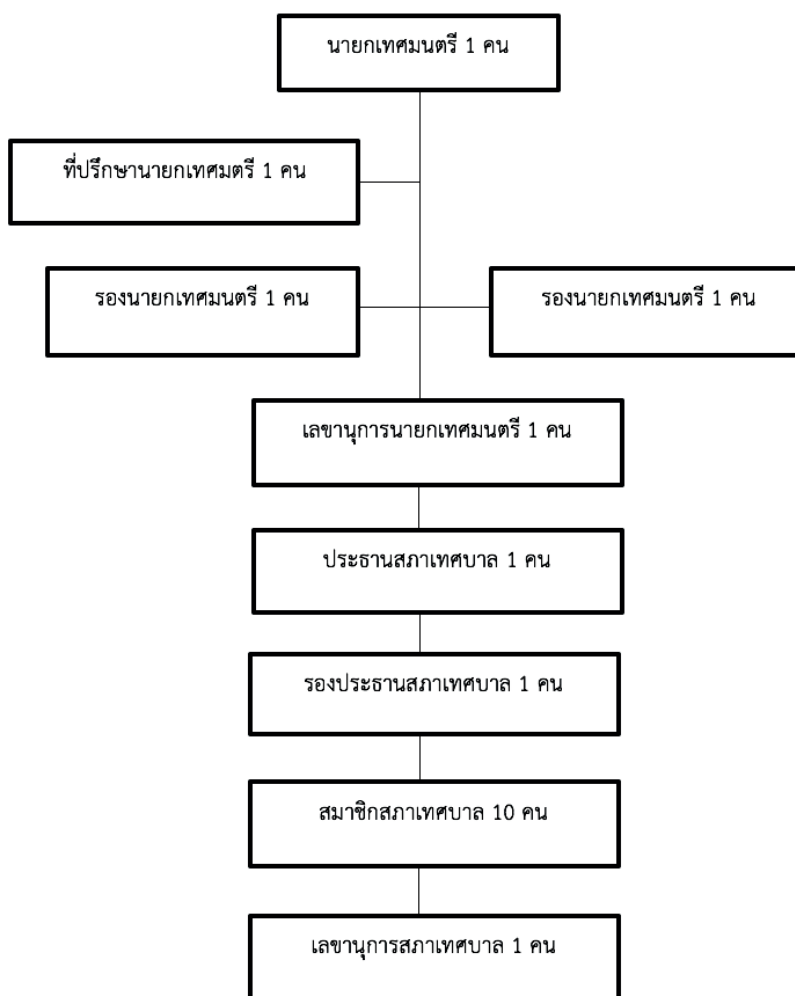
ส่วนราชการของเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ฝ่ายประจำ)

วิเคราะห์การใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่

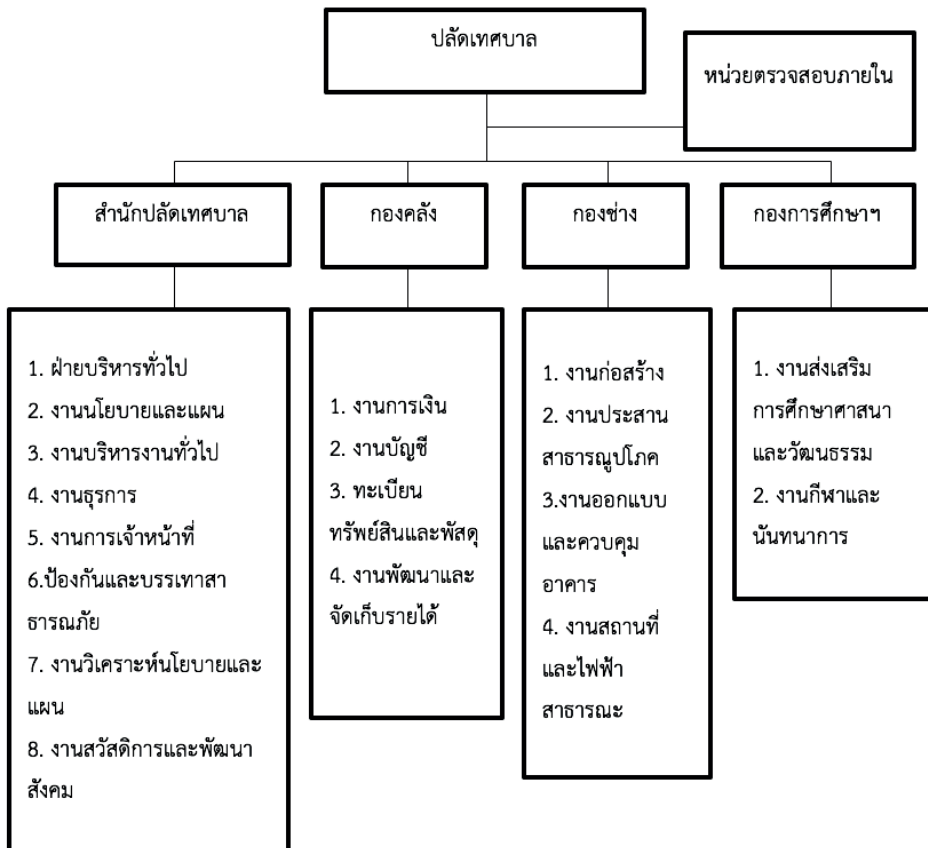
จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลหรือผลจากการสัมภาษณ์ และการใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ มีการใช้หลักสัปปริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่ ครบทั้ง 7 ด้านจริง แต่ไม่เด่นชัดโดยหลักสัปปริสธรรมแฝงหรือหลอมรวมอยู่กับข้อมูลต่าง ๆ อย่างประสานกลมกลืนในเชิงลักษณะของหลักการบริหารภาครัฐซึ่งเน้นเรื่องเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานของเทศบาล ดังนี้

ด้านธัมมัญญตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) ผสมผสานอยู่ในการบริหารงานของผู้บริหารตั้งแต่หลักการดำเนินงาน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ กฎหมาย นโยบาย แผนยุทธศาสตร์และโครงการต่าง ๆ มีการใช้หลักธรรมข้อนี้ในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารในการกำหนดหลักการ (เหตุ) ที่จะทำให้เกิดผล ที่มีความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ ฯลฯ เป็นเหตุเป็นผลนำไปสู่การปฏิบัติจริง ด้านอรรถัญญตา

**โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่
คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ฝ่ายการเมือง)**

ส่วนราชการของเทศบาลตำบลป่าไผ่ (ฝ่ายประจำ)

(เป็นผู้รู้จักผล) ผสมผสานอยู่ในการบริหารงานของผู้บริหารตั้งแต่หลักการดำเนินงาน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ กฎหมาย นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และโครงการต่าง ๆ มีการใช้หลักธรรมข้อนี้ในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารในการกำหนดเป้าประสงค์ (ผล) เป็นเหตุให้เกิดผลหรือเป็นไปตามหลักการที่ตนปฏิบัติเพื่อให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายนั้น หลักธรรมทั้ง 2 ข้อนี้สามารถเป็นปัจจัยเอื้อต่อกันและกันได้ โดยนำผลมาเป็นเหตุ และเหตุทำให้เกิดผลตามมา ซึ่งเป็นจุดเด่นและผลสำเร็จของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพราะได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ว่าการปฏิบัติจริง ด้านอัตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักตน) ผสมผสานอยู่ในการบริหารงานของผู้บริหารคือการวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง (เทศบาล) โดยใช้เทคนิควิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis)

มีการใช้หลักธรรมข้อนี้ในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารในการวิเคราะห์ตนเอง (เทศบาล) ก่อนว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด อย่างไร จึงนำไปกำหนดเป็น แผนยุทธศาสตร์โครงการต่าง ๆ ด้านมัตตัญญูตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) ผสมผสานอยู่ในการ บริหารงานของผู้บริหาร คือการบริหารงานคลัง และการวางแผนยุทธศาสตร์โครงการต่าง ๆ มีการใช้หลักธรรมข้อนี้ในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารในการรู้ขอบเขตความ พอดีพอเหมาะด้านการบริหารการเงินให้สอดคล้องกับงบประมาณ และในการทำแผนงาน และโครงการต่าง ๆ เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งส่งเสริม และพัฒนาอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ด้านกาลัญญูตา (เป็นผู้รู้จัก กาล) ผสมผสานอยู่ในการบริหารงานของผู้บริหาร คือเวลาปฏิบัติงานราชการ และระยะเวลา โครงการต่าง ๆ และการเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน มีการใช้หลักธรรมข้อนี้ในการบริหาร งานเชิงบูรณาการของผู้บริหารในการรู้เวลาปฏิบัติงานตามเวลาราชการได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บริการแก่ประชาชน วางแผนกำหนดระยะเวลา วัน เดือน ปี ของโครงการต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ และในการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่ ด้านปริสัญญูตา (เป็นผู้รู้จักชุมชน สังคม) ผสมผสานอยู่ในการบริหาร งานของผู้บริหาร คือบทบาทการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของชุมชน มี การนำหลักธรรมข้อนี้ในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารในการระบุข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในเอกสารครบทุกด้านทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประชากร สภาพสังคม ศักยภาพ ชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการลงพื้นที่รับทราบปัญหาโดยจัดประชุมระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน รวมทั้งในพันธกิจซึ่งเป็นโครงการชุมชนเข้มแข็งส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและ สืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามของตำบลโดยการมี ส่วนร่วมของชุมชน 13 โครงการ ด้านปุคคลัญญูตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) ผสมผสานอยู่ในการ บริหารงานของผู้บริหาร คือด้านการบริหารบุคคล มีการใช้หลักธรรมข้อนี้ในการบริหารงาน เชิงบูรณาการของผู้บริหารในการจัดสรรอัตรากำลังบุคคลตามตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับ ความรู้ ความสามารถ ความถนัด รวมถึงพันธกิจโครงการสนับสนุนอบรมสัมมนาบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลและองค์กรเครือข่าย จากที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปการใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของ ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง การใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหาร เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่

หลักสัปปุริสธรรม	การบริหารงานของผู้บริหาร เทศบาลตำบลป่าไผ่	การใช้หลักสัปปุริสธรรมของ ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่
1. ด้านธัมมัญญาตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ)	หลักการบริหาร วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ กฎหมาย นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ โครงการต่าง ๆ	ในการกำหนดหลักการ (เหตุ) ที่จะ ทำให้เกิดผล ที่มีความเกี่ยวข้องใน การดำเนินงาน ตั้งแต่การกำหนด วิสัยทัศน์ ฯลฯ เป็นเหตุส่งผลนำไปสู่ การปฏิบัติจริง
2. ด้านอัตถัญญาตา (เป็นผู้รู้จักผล)	หลักการบริหาร วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ กฎหมาย นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ โครงการต่าง ๆ	ในการกำหนดเป้าประสงค์ (ผล) เป็น เหตุให้เกิดผลหรือเป็นไปตาม หลักการที่จะพึงปฏิบัติเพื่อให้ สามารถดำเนินการไปได้อย่าง ถูกต้องตามเป้าหมายนั้น
3. ด้านอัตถัญญาตา (เป็นผู้รู้จักตน)	วิเคราะห์ศักยภาพตนเอง (เทศบาล) โดยใช้เทคนิควิเคราะห์สวอท (Swot Analysis)	ในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด อย่างไร จึงนำ ผลไปกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ โครงการต่าง ๆ
4. ด้านมัตถัญญาตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ)	การบริหารงานคลังและการวางแผน ยุทธศาสตร์โครงการต่าง ๆ	ในการรู้ขอบเขตความพอดี พอเหมาะด้านการบริหารการเงินให้ สอดคล้องกับงบประมาณ ในการทำ แผนงานและโครงการต่าง ๆ
5. ด้านกาลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา)	เวลาปฏิบัติงานราชการ และ ระยะเวลาโครงการต่าง ๆ การเกิด สถานการณ์ฉุกเฉิน	ในการรู้เวลาปฏิบัติงาน วางแผน กำหนดวัน เวลา ที่เหมาะสมกับ โครงการต่าง ๆ และการแก้ไข สถานการณ์ฉุกเฉินทันที่
6. ด้านปริสัญญัญญาตา (เป็นผู้รู้จักชุมชน)	ข้อมูลต่างๆครบทุกด้านเกี่ยวกับ ชุมชน บทบาทการดำเนินงานใน ด้านต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของ ชุมชน	ในการรู้ศักยภาพชุมชน ฯลฯ การมี ส่วนร่วมของชุมชนในการลงพื้นที่ รับทราบปัญหาโดยจัดประชุมระดับ ตำบล ระดับหมู่บ้าน และพันธกิจ โครงการชุมชนเข้มแข็ง 13 โครงการ
7. ด้านปุคคปริญญตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล)	การบริหารบุคคล	ในการจัดสรรอัตรากำลังบุคคลตาม ตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด รวมถึง พันธกิจโครงการสนับสนุนอบรม สัมมนาบุคลากร และการสร้าง ความสัมพันธ์กับบุคคลและองค์กร เครือข่าย

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ โครงสร้างการบริหาร แผนงานการพัฒนาของเทศบาลตำบลป่าไหล่ และข้อมูลหรือผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า

เทศบาลตำบลป่าไหล่มีการใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ มาใช้เชิงบูรณาการ กับงานขององค์กรครบทั้ง 7 ด้านจริง แต่ไม่เด่นชัดโดยหลักสัปปุริสธรรมแฝงหรือผสมผสาน อยู่กับข้อมูลต่าง ๆ อย่างประสานกลมกลืนในเชิงลักษณะของหลักการบริหารภาครัฐ ซึ่งเน้น เรื่องเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานด้านนโยบายทั้ง 8 ด้าน และยุทธศาสตร์ 7 ด้าน เนื่องจากเป็นการบริหารงานในส่วนของภาครัฐ จึงยังไม่มีการจำแนกรายละเอียดต่าง ๆ ให้ เป็นไปตามเจตนารมณ์หลักสัปปุริสธรรม

ถึงแม้ว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไหล่ อาจจะยังไม่มีความรู้เรื่อง หลักสัปปุริส ธรรมแต่ก็สามารถนำหลักการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล อีกทั้งใน การปฏิบัติงานจริงการนำหลักสัปปุริสธรรมทั้ง 7 ด้าน มาใช้ในการบริหารงานก็มีความเชื่อมโยงและคาบเกี่ยวกัน ซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่าผู้บริหารเทศบาลได้ดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น ถ้าหากผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไหล่ได้มีโอกาส ศึกษาเรียนรู้ตามเจตนารมณ์หลักสัปปุริสธรรมในพุทธศาสนาอย่างแท้จริงก่อนแล้วนำความรู้ เข้ามาผสมผสานหรือบูรณาการให้เข้ากับการกำหนดนโยบายและการบริหารงานในปัจจุบัน ก็จะเป็นแนวทางใหม่หรือเข้าสู่มิติของการบริหารงานเชิงพุทธที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อชุมชน และจะทำให้มีความโดดเด่นในเชิงบริหารงานแบบบูรณาการ คือเป็น ผู้แสวงหาความรู้ แสวงหาประสบการณ์ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความคิดริเริ่มวิธีการ บริหารใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งมีการพัฒนาปรับปรุง หาแนวทางใหม่ ๆ อยู่เสมอและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ก็คาดว่าจะสามารถทำให้การบริหาร งานของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไหล่ในอนาคตบรรลุตามพันธกิจและเป้าประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการบริหารงานมีความมั่นคงและมีความยั่งยืนต่อไปได้

สรุป

ผู้ประกอบด้วยหลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ ย่อมเป็นผู้ควรแก่การเคารพ นับถือ ยกย่อง ของบุคคลทั้งหลายผู้นั้นย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่พระพุทธรเจ้าทรงยกย่องว่าเป็น

“สัตบุรุษ” หรือ “คนดีแท้”

ทฤษฎีการบริหารงานที่เป็นพื้นฐานตามทฤษฎีวิชาการได้กล่าวไว้มีความคล้ายคลึงกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งการบริหารงานองค์การที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ อาจจะมีการปรับขั้นตอนของกระบวนการการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับองค์การเพื่อให้เกิดประโยชน์กับองค์การเท่านั้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับทักษะของผู้บริหาร ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นพื้นฐานพร้อมทั้งประสบการณ์ และวิสัยทัศน์กว้างไกลที่จะนำพาองค์การไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้

การบูรณาการเป็นการนำหน่วยเล็กๆ ย่อยที่แยกกันอยู่มาประสานกลมกลืนกันรวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้สมบูรณ์เป็นเอกภาพในการจัดการเพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์การเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นและเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน เช่น การจัดทำนโยบายโดยการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เป็นต้น โดยผ่านกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กร และประชาชนตำบลป่าไผ่ เพื่อพัฒนาตำบลป่าไผ่ให้เป็นตำบลน่าอยู่

ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่มีการใช้หลักสัปปุริสธรรมมาใช้ในเชิงบูรณาการครบทั้ง 7 ด้านจริงแต่ไม่เด่นชัดโดยหลักสัปปุริสธรรมแฝงหรือหลอมรวมอยู่กับงานขององค์กร ถึงแม้จะไม่เด่นชัดในบางด้านของหลักสัปปุริสธรรมแต่มีบางด้าน เช่น ด้านธัมมัญญุตตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) และ ด้านอัตถัญญุตตา (เป็นผู้รู้จักผล) ที่เป็นเหตุเป็นผลเอื้อต่อกันโดยทางเทศบาลนำมาปฏิบัติได้เป็นอย่างดีในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตั้งแต่ หลักการบริหาร การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ กฎหมาย กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์โครงการต่าง ๆ ได้อย่างประสานกลมกลืนในเชิงลักษณะของการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งเน้นเรื่องเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานด้านการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

บรรณานุกรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543) การศึกษาพัฒนาการหรือบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สหธรรมิก.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551) พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ เอส.อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539) พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมคิด บางโม. (2558). องค์และ การจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จูน พับลิชชิ่ง.

สุรพล สุยะพรหม. (2555). ทฤษฎีองค์การ และ การจัดการเชิงพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.